ב"ה

לעבן מיט דער צייט

געדאנקען אויף דער פרשה פון דער וואך
פאר קינדער און יוגנט
לויט די שיחות
פון ליובאוויטשער רבי'ן

פרקי אבות

פרק ראשון
פרק שני
פרק שלישי
פרק רביעי
פרק חמישי
פרק שישי

פרקי אבות פרק א-ב
לקראת הקייץ
עניני משיח

פרק ראשון

אין דער הקדמה צו פרקי אבות זאגן מיר "כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב". אין דער ערשטער משנה שטייט "משה קיבל תורה מסיני". מסכת אבות לערנט מען דאך אין די שבתים צווישען פסח און שבועות, ווי א הכנה צו מתן תורה. [און אויך במשך די שבתים פון זומער]. דער אנהויב פון דער הכנה איז צו פארשטארקן אהבת ישראל, און דאס איז מרומז אין די צוויי דערמאנטע משניות.

מען קען דאך טענה'ן, צו וואס זאל איך אפגעבן מיין צייט אויף יענעם, פאר דער צייט קען איך דאך בעסער זיצן און לערנען? אויף דעם איז די אנווייזונג, כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. מען קען ניט וויסן ווער עס איז העכער, עס קען זיין אז יענער איז העכער פון עם. עולם הזה איז דאך א עולם הפוך - א פארקערטע וועלט - מיינט ער אז ער איז העכער פון יענעם און מאכט חשבונות אז עס איז ניט כדאי צו אפגעבן זיך מיט יענעם. עולם הבא איז א עולם ברור - קלארע וועלט - דארט קען זיך גאר ארויסווייזען פארקערט.

אלע אידן מיט וועלכע ער האט צו טאן, האבן זיכער א חלק לעולם הבא. יענעם דארף מען דאך *אלעמאל* דן זיין לכף זכות. אויף עם אליין קען זיין א שאלה. עס איז דאך על כל פשעים תכסה אהבה.

דער דין איז אז אויב א תלמיד איז גולה ווייל ער האט געהרג'ט א מענטשן בשוגג, איז מגלין רבו עמו, דארף זיין רבי אויך גיין אין גלות לערנען מיט עם. אויב ער וועט מקרב זיין יענעם און לערנען מיט עם, וועט ער ווערן זיין רבי. עס קען דאך זיין אז ער וועט זיין אין גיהנום און זיין תלמיד וועט זיין אין גן עדן. וועט דער תלמיד טענה'ן "איך קען ניט זיין אן מיין רבי". וועט מען עם ארויסנעמען פון גיהנום און אוועקזעצן אין גן עדן. קומט אויס אז יענער וועט עם אפצאלן אין עולם הבא פאר א טובה וואס ער טוט עם יעצט.

די צווייטע משנה לערנט אונז אז דאס וואס ער העלפט יענעם איז ניט "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה". נאר ער טוט עס בכחו של משה וואס אוהב ישראל הי', ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים כו' ביז רבותינו שבכל דור ודור, אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא.
(לקו"ש ח"א ע' 262)

Back to "Leben Mit Der Tzeit"

ב"ה

לעבן מיט דער צייט

געדאנקען אויף דער פרשה פון דער וואך
פאר קינדער און יוגנט
לויט די שיחות
פון ליובאוויטשער רבי'ן

פרקי אבות

פרק ראשון
פרק שני
פרק שלישי
פרק רביעי
פרק חמישי
פרק שישי

פרק שני

אין צווייטן פרק פון פרקי אבות דערציילט די משנה, אז רבי יוחנן בן זכאי האט געהאט פינף תלמידים און ער פלעגט אויסרעכענען דעם שבח פון יעדערן פון זיי. ווייטער דערציילט די משנה אז ריב"ז האט געזאגט צו אט די תלמידים "צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם" (גייט ארויס און זעט וועלכע איז די גוטע וועג, וואס אין איר זאל זיך א מענטש באהעפטען), און יעדערער פון די תלמידים האט אנגעוויזן אויף דעם וועג וואס פירט צו, צו וואס ער איז מיט עם געלויבט געווארן.

דער שבח מיט וועלכן ר' שמעון בן נתנאל איז געלויבט געווארן איז "ירא חטא", און די וועג וועלכע ער האט אנגעוויזן איז "הרואה את הנולד". דערפון איז פארשטאנדיק אז "הרואה את הנולד" איז די וועג צוצוקומען צו ווערן א "ירא חטא".

בשעת דער יצר הרע רעדט איין א מענטשן צו טאן אן עבירה, ווייזט ער עם דעם גוטסקייט און געשמאק פון דער עבירה. ווי מיר געפינען ביים ערשטן חטא, אז "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים וגו'". בכדי צו באקעמפען דעם יצר הרע דארף מען זיין א "רואה את הנולד". מ'דארף פאראויסזען וואס פון דער עבירה וועט ארויסקומען. כאטש אז "נופת תטופנה שפתי זרה", אז בעת מעשה איז די עבירה זיס און געשמאק, איז אבער "ואחריתה מרה כלענה", דער סוף פון דער עבירה איז ביטער. דורך דעם וואס ער זעט וואס עס קומט ארויס פון די עבירה ווערט ער א ירא חטא.

דער טייטש פון "ירא חטא" איז אז ער האט מורא פאר דעם חטא אליין. ניט נאר ער האט מורא פון דעם עונש וואס ער וועט קריגן פאר'ן טאן די עבירה, נאר ער האט מורא פון די עבירה אליין. דורך דעם וואס א איד טוט אן עבירה ווערט א חסרון אין זיין פארבינדונג מיט'ן אויבערשטן. (חטא אין תנ"ך איז מלשון חסרון).

בשעת מען האט נאר מורא פון דעם עונש, היט מען זיך אמאל ניט פון טאן די עבירה. מען באטראכט זיך אז די עבירה איז זיס און געשמאק יעצט, און דער עונש איז ערשט שפעטער. אויך טראכט ער אז ער וועט שפעטער תשובה טאן. אבער בשעת מען פארשטייט די

טייערקייט פון צו זיין באהאפטן מיט'ן אויבערשטן, און אז מען טוט אן עבירה פעלט אין זיין צוגעבונדענקייט, טוט ער ניט די עבירה.

דאס זאגט ר' שמעון בן נתנאל: אויב מען פארשטייט וואס קומט ארויס פון אן עבירה, ווערט מען א "ירא חטא", מען האט מורא פון דעם חטא אליין.

(לקו"ש ח"ד ע' 1198)

Back to "Leben Mit Der Tzeit"

ב"ה

לעבן מיט דער צייט

געדאנקען אויף דער פרשה פון דער וואך
פאר קינדער און יוגנט
לויט די שיחות
פון ליובאוויטשער רבי'ן

לקראת הקייץ

(א גאנץ יאר לערנען תלמידים אין ישיבה, אבער זומער צייט פארט מען אין קאנטרי און קעמפס, און מען האט דארטן די געלעגענהייט צו משפיע זיין אויף דער סביבה. דאס זעלבע איז מיט די וועלכע בלייבן אין דעי קעמפ, טרעפן זיי זיך מיט אנדערע קינדער).

יעדער איד אין וועלכן ארט ער זאל זיך ניט געפינען - וואס וואו נאר א איד קומט, איז דאך מה' מצעדי גבר כוננו - איז ער א שליח פון אויבערשטן צו מאכן פון דעם ארט ארץ ישראל [א "אידישע" שטיקל ערד און א אידישע סביבה]. ובפרט אז ער זעט ווי כמה וכמה פון זיינע חברים האבן מצליח געווען אין דער דאזיקער שליחות.

קומט אבער דער יצר הרע און טענה'ט מיט עם אז ביי עם זיינען פאראן ספעציעלע שוועריקייטן, ובמילא קען ער ניט ברייגנען א ראי' פון זיינע חברים וועלכע האבן מצליח געווען אין זייער שליחות. אזוי ווי דער יצר הרע איז דאך אן אומן במלאכתו (אן עקספערט אין זיין ארבעט), געפינט ער פאר יעדן איינעם, טענות וועלכע זיינען צוגעפאסט צו עם.

מיט איינעם טענה'ט ער אז די סביבה אין וועלכע ער געפינט זיך איז ערגער פון אלע אנדערע - "עז העם היושב בארץ וגו'." (דער ארום איז שטארקער פאר עם).

צו א צווייטן זאגט ער אז ער איז ניט ראוי צו אזא הייליגע ארבעט.

צו א דריטן קומט ער מיט א טענה: אז ביז ער וועט צוקומען צו די שליחות אליין, געפינען זיך אויפ'ן וועג זייטיגע מניעות, וועלכע לאזן ניט מאכן דעם ארט פאר א מקום תורה.

אויף דעם קומט די הוראה פון אונזער פרשה [פ' שלח]. כלב האט געזאגט די אידן וועגן משה רבינו: קרע לנו את הים והוריד לנו את המן והגיז לנו את השליו (משה רבינו האט פאר אונז געשפאלטן דעם ים, און געגעבן דעם מן און דעם שליו). מיט דעם האט ער אפגעשלאגן די טענות פון די מרגלים ניט צו גיין אין ארץ ישראל. מיט דאס זעלבע ווערט אויך אפגעשלאגן די טענות פון דעם יצר הרע, ניט צו מאכן פון יעדן ארט, א ארץ ישראל. אז אפילו אין אזעלכע פאלן גיט אלע מאל דער אויבערשטער דעם כח צו דורכברעכן אלע שוועריקייטן און אויספירן זיין שליחות.

(לקו"ש ח"ח ע' 91)

Back to "Leben Mit Der Tzeit"

ב"ה

לעבן מיט דער צייט

געדאנקען אויף דער פרשה פון דער וואך
פאר קינדער און יוגנט
לויט די שיחות
פון ליובאוויטשער רבי'ן

עניני משיח

עס זיינען דא אזעלכע וואס פרעגן: ווי רעדט מען דאס וועגן משיח מיט קינדער?! משיח איז דאך א געהויבענע זאך, ביז אז משיח איז דער מבחר פון מין האנושי, מיט אלע מעלות - איז ווי לאזט מען אראפ אזא געהויבענע זאך צו א קינד, און מ'פארבינדט דעם ענין מיט פרייזען און מיט צאצקעס וכו'?!

איז דער ביאור אויף דעם:

די גאנצע תורה איז דאך געגעבן געווארן צו יעדער איד, און אויך צו א קינד, ווארום "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב".

דאס הייסט אז מ'דארף מחנך זיין א קינד אין אלע ענינים פון תורה ומצוותיה, אודאי געוויס בנוגע צו עיקרי האמונה, וואס עיקרי האמונה זיינען דאך י"ג עיקרים, איז איינע פון זיי - דער עיקר אז "אחכה לו בכל יום שיבוא" (איך וועל פאר אים ווארטען יעדן טאג, ער זאל קומען), וואס דאס איז דער ענין פון ביאת המשיח.

און אויב מ'לערנט דאס ניט מיט'ן קינד, איז דאס היפך אן עיקר אין אמונה, היפך התורה!

ער טענה'ט אבער נאך אלץ:

היתכן צו נעמען אזא געהויבענע זאך ווי משיח, און עס פארבינדן מיט פרייזען, צאצקעס, און צוקערקעס, מיט אזעלכע ענינים פשוטים?!

איז דער ביאור בזה:

דער רמב"ם שרייבט אין פירוש המשניות, אז דער חינוך פון א קינד דארף זיין אין אן אופן, אז פריער הויבט מען אים אן מחנך זיין דורך געבן אים ענינים וואס זיינען שייך צו אים, צוקערקעס, כבוד המדומה , ואאז"ו.

וואס דאס איז דער ענין פון "מתוך שלא לשמה בא לשמה", דאס הייסט אז אנהויבן דארף מען מיט "שלא לשמה", מיט ענינים פשוטים.

און כאטש אז מען דארף לערנען תורה לשמה, וואס אפילו דער ענין פון גן עדן און עולם הבא איז נאך אלץ שלא לשמה, ווארום עס דארף זיין אינגאנצן "שלא על מנת לקבל פרס" - איז אבער דערווייל, כל זמן ער האלט נאך ניט בא דעם לשמה, דארף מען אים מחנך זיין מיט ענינים וואס זיינען שייך צו אים, צי דאס איז פרייזען, אדער געלט, אדער א צוקערקע ואאז"ו.

וואס דערפאר רעדט מען אז מ'זאל מסביר זיין די קינדער דעם ענין פון משיח, און זיי אויך

מסביר זיין אז ווען משיח וועט קומען וועלן זיי האבן א סאך צוקערקעס אאז"וו, וואס דוקא דערמיט קען מען אויף זיי אויפטאן.

וויבאלד אז דער רמב"ם שרייבט אז בשעת משיח וועט קומען וועלן מעדנים זיין "מצויין כעפר" - איז פארשטאנדיק, אז דער אמת איז אזוי, איז ווען מען זאגט א קינד אז ווען משיח וועט קומען וועלן זיין א סאך צוקערקעס, איז עס ניט נאר וואס אזוי זאגט מען אים - נאר אזוי איז דאס טאקע באמת (ס'איז מערניט וואס מ'וועט דעמולט ניט ליגן אין דעם).

און דער אופן החינוך, כדי אז ביי דעם קינד זאל זיין דער "אחכה לו", ער זאל שרייען אז ער וויל האבן משיח'ן - דארף זיין מיט א צוקערקע, און מיט פרייזען אאז"וו, ווארום צו די ענינים האט דער קינד א שייכות, משא"כ צו געהויבענע זאכן.

און וויבאלד אז דאס איז א שליחות פון נשיא דורנו - דארף ער ארויסגיין און זעהן אז יעדער קינד פון דעם דור זאל מקיים זיין תורה און מצוות, און שרייען אז ער וויל משיח'ן.

(משיחת ש"פ תרומה תשמ"א)

Back to "Leben Mit Der Tzeit"